

УДК 351.9:330.342.9

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-9-47-63>

Кошелева Людмила, доктор філософії (PhD), Головне управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області Кам'янський відділ організації роботи управління організації роботи

Kosheleva Liudmyla, Doctor of Philosophy (PhD), Head Office of the State Tax Service in Dnipropetrovsk Oblast, Kamianskyi Department of Work Organization, Department of Work Organization

✉ kosheleva20171965@gmail.comORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-5552-0019>

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

GLOBAL TRENDS IN THE FORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION AND ADMINISTRATION OF THE SOCIALIZATION OF THE ECONOMY

Анотація. У статті розглядаються сучасні світові тенденції становлення публічного управління та адміністрування соціалізації економіки стосовно п'яти моделей публічного адміністрування: австралійської моделі стабілізації системи державного управління, шведської моделі забезпечення соціального захисту населення, німецької моделі розмежування політики та адміністрування, японської моделі децентралізації та інновацій, а також американської моделі незалежного статусу регіонів. На основі порівняльного аналізу виокремлено спільні риси та відмінності цих моделей, а також закономірності їх розвитку, які можуть бути імплементовані у національну систему публічного управління України для підвищення ефективності та соціальної справедливості. Імплементация зарубіжних моделей у національну систему публічного управління та адміністрування соціалізації економіки є важливим процесом, який може принести значні переваги для розвитку України. Ось кілька ключових аспектів, які підкреслюють важливість цього процесу: підвищення ефективності та прозорості управління; соціальний захист та інклюзивність; децентралізація та місцеве самоврядування; інновації та адаптивність; підвищення конкурентоспроможності. Імплементация зарубіжних моделей публічного управління та соціалізації економіки може значно покращити українську систему державного управління, а також сприяє підвищенню ефективності, прозорості, соціальної справедливості і адаптивності державних структур, що в свою чергу може допомогти у створенні стабільного та процвітаючого суспільства. Однак важливо пам'ятати, що імплементация повинна бути адаптована до національних особливостей та контексту України, з урахуванням її унікальної історії, культури та соціально-економічних умов.

Розглянуто новітні концепції, які підтверджують важливість вивчення зарубіжних моделей публічного управління для інтеграції їх елементів у національну систему України. Впровадження ефективних світових практик управління, адаптація інноваційних технологій і децентралізація влади можуть сприяти підвищенню ефективності українського публічного управління та соціалізації економіки.

Ключові слова: світові тенденції, публічне управління та адміністрування, соціалізація економіки, ефективність, імплементация зарубіжних моделей.

Annotation. The article examines the current global trends in the formation of public administration and administration of the socialization of the economy in relation to five models of public administration: the Australian model of stabilization of the public administration system, the Swedish model of social protection of the population, the German model of separation of politics and administration, the Japanese

model of decentralization and innovation, as well as the American model of the independent status of regions. On the basis of comparative analysis, the common features and differences of these models are singled out, as well as the patterns of their development, which can be implemented in the national system of public administration of Ukraine to increase efficiency and social justice. The implementation of foreign models into the national system of public management and administration of economic socialization is a necessary process that can bring significant benefits to the development of Ukraine. Here are some key aspects that underline the importance of this process: increasing the efficiency and transparency of management; social protection and inclusiveness; decentralization and local self-government; innovation and adaptability; increasing competitiveness; The implementation of foreign models of public administration and socialization of the economy can significantly improve the Ukrainian system of public administration. It also contributes to increasing the efficiency, transparency, social justice, and adaptability of state structures, which, in turn, can help create a stable and prosperous society. However, it is essential to remember that the implementation must be adapted to Ukraine's national characteristics and context, considering its unique history, culture, and socio-economic conditions.

The author considered the latest concepts that confirm the importance of studying foreign models of public administration for integrating their elements into the national system of Ukraine. Implementing effective global management practices, adaptation of innovative technologies, and decentralization of power can increase Ukrainian public administration's efficiency and the economy's socialization.

Keywords: global trends, public management and administration, socialization of the economy, efficiency, implementation of foreign models.

Постановка проблеми. Сучасні суспільства стикаються з численними викликами, такими як економічна нестабільність, соціальна нерівність, швидкі технологічні зміни та глобалізація. У нових умовах виникає потреба в ефективних моделях публічного управління, які здатні адаптуватися до нових реалій та забезпечувати сталий розвиток держав. Україна, як і багато інших країн, перебуває у процесі реформування своєї системи державного управління, зокрема з акцентом на децентралізацію, підвищення прозорості та підзвітності, а також посилення соціального захисту населення. Проте, існує потреба в досконалому вивченні успішних зарубіжних моделей, які можна адаптувати для національних потреб. Вивчення та імплементація цих моделей можуть сприяти сталому економічному зростанню та зайнятості, справедливому соціальному розвитку, ефективному, підзвітному управлінню, розвитку інновацій та забезпеченню соціальної справедливості в Україні [1].

Метою дослідження є імплементація зарубіжних моделей у національну систему публічного управління та адміністрування соціалізації економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для дослідження сучасних тенденцій у системі публічного управління та адміністрування соціалізації економіки важливо звернути увагу на останні дослідження і публікації, що стосуються моделей публічного адміністрування в зарубіжних країнах світу. Вітчизняні вчені В. Ковбасюк, С. Загороднюк, П. Крайнік, Х. Дейнега [2] у своїх працях розглядають світові моделі державного управління. Багато уваги приділяють державному управлінню зарубіжні вчені: Г. Девіс, Дж. Ванна, Дж. Уорхерст та П. Веллер [3], М. Кітінг, П. Веллер [4], Г. Еспінг-Андерсен [5], А. Ліндбек [6], Х.-У. Дерлієн [7], Х. Воллман [8], Дж. Кемпбелл [9], Т. Накано [10], Д. Осборн і Т. Геблер [11], Д. Кеттл [12]. У своїй роботі Дж. О'Флінн і Дж. Алфорд аналізують суспільну цінність: поглиблення, збагачення та розширення теорії та практики в Австралії. Дж. Ванна акцентує увагу на нових обов'язках, нових викликах та на модернізації системи державного управління Австралії.

М. Бенгтссон і Т. Берглунд досліджують політику ринку праці в Швеції та аналізують еволюцію шведської моделі соціального захисту. Науковці Т. Бах та К. Вегріх розглядають проблеми, пов'язані з координацією між різними державними установами в Німеччині. С. Кульманн та Х. Воллманн досліджують державне управління: адміністративні системи та реформи в Європі. К. Фунахаші розглядає систему місцевого самоврядування Японії – це історія, управління та виклики. Х. Нісімура робить акцент на інноваційне управління державним сектором в Японії. Д. Кеттл аналізує виклики, з якими стикається американська модель федералізму. Л. Мід фокусується на американському управлінні та адаптації до викликів сучасності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Публічне управління та адміністрування відіграють ключову роль у розвитку суспільства та економіки будь-якої країни. В сучасних умовах глобалізації та інтеграції економік різних країн світу виникає необхідність у використанні передових моделей публічного адміністрування, що дозволяють ефективно керувати соціальними та економічними процесами. Ця стаття присвячена деталізації п'яти моделей публічного адміністрування, які успішно реалізуються в різних країнах світу: австралійській моделі стабілізації системи державного управління, шведській моделі забезпечення соціального захисту населення, німецькій моделі розмежування політики та адміністрування, японській моделі децентралізації та інновацій, а також американській моделі незалежного статусу регіонів.

Австралійська модель публічного адміністрування фокусується на стабілізації системи державного управління через забезпечення прозорості, підзвітності та ефективності – модель передбачає використання незалежних агентств для нагляду за діяльністю урядових структур, а також створення чіткої ієрархії відповідальності, що забезпечує ефективне управління ресурсами [3; 4].

Шведська модель характеризується високим рівнем соціального захисту та орієнтованістю на забезпечення рівності можливостей для всіх громадян. Вона базується на принципах соціальної справедливості та солідарності, що реалізуються через систему загальнообов'язкового страхування та надання широкого спектру соціальних послуг [5; 6].

Німецька модель публічного управління заснована на чіткому розмежуванні політичних рішень та адміністративного виконання, також забезпечує незалежність адміністративних органів від політичного втручання, сприяє прозорості й ефективності їх роботи [7; 8].

Японська модель управління акцентує увагу на децентралізації влади та стимулюванні інновацій та дозволяє регіонам приймати рішення на місцевому рівні, що сприяє швидкій адаптації до змін та ефективному використанню місцевих ресурсів [9; 10].

Американська модель публічного адміністрування відзначається значною автономією регіонів, що дозволяє їм мати незалежний статус у прийнятті рішень, зокрема в економічній та соціальній сферах та сприяє конкуренції між штатами, що стимулює інновації, підвищує ефективність управління [11; 12].

Порівнюючи ці моделі, можна виокремити кілька ключових спільних рис та відмінностей. Всі п'ять моделей спрямовані на підвищення ефективності управління, прозорості та підзвітності державних органів. Проте вони різняться за ступенем централізації влади та методами забезпечення соціального захисту населення.

Австралійська та американська моделі наголошують на децентралізації та підвищенні автономії регіонів.

Шведська модель концентрується на соціальному захисті та рівності можливостей.

Німецька модель акцентує увагу на розмежуванні політики та адміністрування.

Японська модель робить акцент на інноваціях та адаптивності управління.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновки, що інтеграція елементів цих моделей у систему публічного управління України може сприяти підвищенню ефективності та стабільності державного управління. Зокрема, застосування принципів децентралізації та інновацій, характерних для японської та американської моделей, може забезпечити більшу гнучкість та адаптивність національної системи управління.

Австралійська модель державного управління продовжує розвиватися з акцентом на ефективність та інноваційність. Слід зосередитися на реформах, спрямованих на підвищення прозорості урядових процесів і впровадження цифрових технологій для покращення взаємодії з громадянами.

Аналізуючи трансформацію публічних послуг в Австралії і підкреслюючи важливість управління на основі створення суспільної цінності, нові підходи до державного управління, спрямовані на досягнення довгострокової стійкості та інклюзивності [13]:

Підхід до створення суспільної цінності є важливими для суспільства. Це означає, що урядові органи мають фокусуватися на забезпеченні таких результатів, які відповідають інтересам та потребам громадян. Створення суспільної цінності включає в себе прозорість, підзвітність і залучення громадян до процесів прийняття рішень.

Партнерство з приватним та громадським секторами: для досягнення стійкості та інклюзивності важливо залучати приватні компанії та громадські організації до надання публічних послуг, а саме партнерство дозволяє об'єднати ресурси, знання та досвід, що допомагає більш ефективно та інноваційно вирішувати суспільні проблеми.

Орієнтація на довгострокове планування: стійке управління вимагає врахування довгострокових наслідків прийнятих рішень, включає планування дій, які не лише вирішують поточні проблеми, але й враховують майбутні виклики та можливості.

Інклюзивність у прийнятті рішень: інклюзивність передбачає залучення всіх зацікавлених сторін до процесу прийняття рішень, включає не тільки традиційні органи влади, але й громадські групи, меншини, а також індивідів з різними соціально-економічними статусами. Інклюзивність сприяє тому, щоб політики та програми відображали інтереси всіх членів суспільства.

Інноваційні підходи до управління: включають використання нових технологій, методів управління та підходів до розробки політик, що дозволяють більш ефективно реагувати на змінні умови і потреби суспільства.

Зазначені підходи допомагають урядовим органам в Австралії адаптуватися до нових викликів, забезпечуючи при цьому сталий розвиток і врахування інтересів усіх громадян.

Джон Ванн [14] зосереджується на модернізації системи державного управління в Австралії. Це моделі підзвітності та стратегій підвищення ефективності державних установ через зміни в управлінні людськими ресурсами та використанні аналітичних даних. Ось деякі з ключових аспектів:

1. Моделі підзвітності.

Результативна підзвітність: замість традиційного фокусування на процесах,

акцент робиться на кінцевих результатах та впливі політик і програм на суспільство. Державні установи оцінюються на основі досягнення визначених цілей, що сприяє більш прозорому використанню ресурсів.

Підзвітність на основі даних: впровадження систем, що дозволяють збирати та аналізувати дані про діяльність урядових органів, включаючи використання показників продуктивності та ефективності, які допомагають оцінити успіхи чи невдачі в реалізації політик.

Підзвітність за зацікавленими сторонами: ця модель передбачає, що державні установи повинні звітувати перед різними групами зацікавлених сторін (громадяни, партнери, громадські організації) і враховувати їхні інтереси та очікування. Це сприяє побудові довіри і підтримки серед громадськості.

2. Підвищення ефективності через зміни в управлінні людськими ресурсами.

Розвиток компетенцій та навичок: запровадження програм навчання та підвищення кваліфікації, що орієнтовані на розвиток ключових компетенцій, таких як лідерство, аналітичне мислення, цифрова грамотність та дозволяє персоналу бути більш ефективними і адаптивними до змін у середовищі.

Гнучкість і адаптивність у роботі: впровадження гнучких робочих режимів, умов праці, що сприяє кращій продуктивності та задоволеності працівників та може включати гнучкий графік роботи, дистанційну роботу і можливість працювати в мультидисциплінарних командах.

Інноваційні методи управління персоналом: включають залучення працівників до процесів прийняття рішень, мотивацію через систему визнання та винагороди, а також створення умов для постійного професійного зростання і розвитку кар'єри.

3. Використання аналітичних даних.

Аналіз великих даних (Big Data): використання великих обсягів даних для виявлення тенденцій, передбачення майбутніх потреб і покращення якості прийняття рішень. Аналітика дозволяє урядовим органам більш точно оцінювати потреби громадян і адаптувати свої послуги відповідно до цих потреб.

Моніторинг та оцінка ефективності: застосування аналітичних інструментів для моніторингу показників ефективності діяльності державних установ у реальному часі. Разом з цим дозволяє швидко виявляти проблеми та вживати необхідних заходів для їх вирішення.

Прогнозування та моделювання: використання прогнозої аналітики для моделювання потенційних сценаріїв розвитку ситуацій та оцінки впливу різних політичних рішень допомагає знизити ризики та забезпечити довгострокову стійкість політик.

Вищезазначені моделі підзвітності та стратегії управління людськими ресурсами і використання аналітичних даних допомагають підвищити ефективність державних установ, сприяючи більшій прозорості, відповідальності та орієнтації на результат.

Шведська модель забезпечення соціального захисту населення продовжує служити прикладом для багатьох країн світу завдяки своїй здатності забезпечувати високий рівень соціального захисту. Водночас, важливо звернути увагу на адаптацію шведської моделі до нових викликів, таких як старіння населення та зміна економічних умов.

Розглянемо еволюцію шведської моделі соціального захисту, акцентуючи увагу на змінах у політиці ринку праці, які спрямовані на забезпечення соціальної стабільності в умовах глобалізації та змін у складі робочої сили. Ключові зміни,

які були впроваджені для досягнення цих цілей, включають [15]:

1. Активна політика ринку праці.

Інвестиції в навчання та перепідготовку: Швеція робить значні інвестиції в програми навчання та перепідготовки для безробітних і тих, хто знаходиться під ризиком втрати роботи, також спрямовано, щоб забезпечити робітників новими навичками, які відповідають вимогам сучасного ринку праці, особливо в умовах технологічних змін та автоматизації.

Підтримка працевлаштування для вразливих груп: включає програми субсидованого працевлаштування та інтервенції для молоді, іммігрантів та людей з обмеженими можливостями, ініціативи спрямовані на забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення та зменшення соціальної нерівності.

2. Гнучкість і безпека (Flexicurity).

Поєднання гнучкості ринку праці з соціальною безпекою: модель «flexicurity» передбачає, що робітники можуть вільно переміщуватися між роботами або втрачати роботу без значного ризику соціальної нестабільності завдяки сильній соціальній системі підтримки, яка включає щедрі допомоги по безробіттю та програми соціального захисту.

Реформи трудового законодавства: внесення змін до трудового законодавства для підвищення гнучкості робочих умов, таких як часткова зайнятість, дистанційна робота та нетипові форми зайнятості, з одночасним збереженням високого рівня соціального захисту.

3. Зміцнення соціального діалогу.

Залучення соціальних партнерів: залучення профспілок, роботодавців та уряду до процесу розробки політик, що забезпечує більш інклюзивний підхід до вирішення соціально-економічних питань. Цей діалог сприяє розробці узгоджених рішень, що враховують інтереси всіх сторін.

Колективні угоди: збереження та підтримка системи колективних угод між роботодавцями та працівниками, які визначають умови праці, зарплати та інші важливі аспекти зайнятості, дозволяючи забезпечити стабільність і передбачуваність на ринку праці.

4. Політики щодо міграції та інтеграції.

Інтеграція іммігрантів на ринок праці: розробка спеціальних програм для інтеграції іммігрантів, включаючи іноземні мовні курси, професійну підготовку та стажування, допомагаючи новоприбулим швидше адаптуватися до ринку праці щодо сприяння соціальній інтеграції.

Підтримка культурного різноманіття: заходи, спрямовані на підтримку культурного різноманіття на робочому місці, сприяють створенню інклюзивного середовища, яке визнає та цінує різні культурні і соціальні фони працівників.

5. Стимулювання підприємництва та інновацій.

Підтримка малого і середнього бізнесу: надання грантів, субсидій та податкових пільг для підтримки підприємництва та інновацій у бізнесі. Це допомагає створювати нові робочі місця та сприяє економічному зростанню.

Інноваційні кластери та інкубатори: сприяння створенню інноваційних кластерів та бізнес-інкубаторів, які об'єднують підприємства, дослідницькі установи та уряд для розвитку нових технологій і послуг.

Зазначені зміни в політиці ринку праці допомагають Швеції адаптуватися до нових викликів глобалізації та змін у складі робочої сили, забезпечуючи при цьому соціальну стабільність і справедливість.

Науковці П. Старке, Х. Обінгер та Ф. Каслс розглядають трансформацію соціальних держав, включаючи Швецію, в контексті глобальних економічних змін,

підкреслюючи, як зміни у політиці соціального захисту впливають на суспільну згуртованість і соціальну справедливість. Основні економічні зміни, включають такі аспекти [16]:

1. Глобалізація та економічна лібералізація.

Посилення економічної інтеграції: глобалізація призводить до зростання міжнародної торгівлі та фінансових потоків, що впливає на економічну політику країн. Для соціальних держав це означає необхідність адаптації до більш відкритих ринків та конкуренції з іншими країнами. Це часто вимагає реформ у сфері соціального захисту, щоб зберегти конкурентоспроможність економіки.

Необхідність структурних реформ: під впливом глобалізації країни змушені проводити структурні реформи для стимулювання економічного зростання, що включає лібералізацію ринків праці, зменшення державних витрат та скорочення соціальних програм, та може призвести до скорочення соціальних гарантій та зниження рівня соціального захисту, що впливає на соціальну згуртованість.

2. Фіскальний тиск і бюджетні обмеження.

Скорочення державних витрат: через глобальні економічні кризи та фіскальний тиск країни змушені скорочувати державні витрати, що часто включає зменшення фінансування соціальних програм, а також може призвести до зниження рівня соціального захисту для найуразливіших груп населення.

Оптимізація соціальних витрат: під тиском бюджетних обмежень уряди змушені оптимізувати витрати на соціальний захист, що може включати реформування пенсійних систем, скорочення допомоги по безробіттю та обмеження соціальних виплат. Такі зміни можуть вплинути на рівень соціальної справедливості, підвищуючи нерівність у суспільстві.

3. Зміни в демографії та ринку праці.

Старіння населення: зростаюча частка літніх людей у суспільстві створює додатковий тиск на системи соціального захисту, особливо на пенсійне забезпечення та охорону здоров'я. Водночас вимагає реформ для забезпечення фінансової стабільності цих систем, що може включати підвищення пенсійного віку, зменшення розмірів пенсій або збільшення внесків до пенсійних фондів.

Зміни в структурі зайнятості: розвиток технологій та автоматизація змінюють структуру зайнятості, зростає частка нетипової зайнятості, як-от тимчасова або неповна зайнятість, створюючи нові виклики для систем соціального захисту, які традиційно орієнтуються на постійну зайнятість.

4. Політика соціального захисту і соціальна згуртованість.

Цільові програми соціального захисту: під впливом економічних змін деякі країни переходять до більш цільових програм соціального захисту, орієнтованих на найбільш нужденних. Хоча це може підвищити ефективність використання ресурсів, такий підхід іноді може спричинити стигматизацію отримувачів допомоги та зменшити суспільну згуртованість.

Збереження універсальності системи соціального захисту: деякі соціальні держави, як-от Швеція, намагаються зберегти універсальність своїх соціальних систем, незважаючи на економічний тиск. Універсальні програми соціального захисту сприяють підтриманню високого рівня соціальної згуртованості та справедливості, забезпечуючи рівний доступ до послуг для всіх громадян.

5. Вплив на соціальну справедливість.

Нерівність і соціальна поляризація: зміни в політиці соціального захисту, такі як зменшення соціальних виплат і підвищення вимог до їх отримання, можуть призвести до зростання нерівності та соціальної поляризації та підірватимуть соціальну згуртованість, сприятимуть виникненню соціальних конфліктів.

Підтримка соціальної інклюзії: збереження та посилення соціальних програм, орієнтованих на підтримку вразливих груп, сприяє збереженню соціальної справедливості. Політика, яка забезпечує доступ до якісної освіти, охорони здоров'я, житла, та допомагає знизити рівень бідності сприяє соціальній інтеграції.

Таким чином, зміни в політиці соціального захисту в умовах глобальних економічних змін мають суттєвий вплив на суспільну згуртованість та соціальну справедливість. Спрямування політики на збереження соціального захисту та справедливий розподіл ресурсів може сприяти підтримці високого рівня соціальної згуртованості навіть в умовах економічних викликів.

Німецька модель управління, що базується на чіткому розмежуванні між політикою і адміністрацією, зберігає свою актуальність. Концепції фокусуються на інтеграції цифрових технологій в адміністративні процеси та покращенні управлінських практик.

У праці Т. Баха і К. Вегріха приділена увага проблемам координації між різними державними установами в Німеччині щодо стратегій для підвищення ефективності адміністративних процедур. Основні стратегії для досягнення цієї мети включають [17]:

1. Цифровізація адміністративних процесів.

Впровадження електронного уряду (e-Government): перехід на електронні платформи для надання державних послуг громадянам і бізнесу, включаючи створення єдиного порталу для доступу до всіх державних послуг, що дозволяє спростити процеси, зменшити бюрократію і підвищити прозорість.

Розробка цифрових інструментів для внутрішньої комунікації: впровадження цифрових інструментів, таких як спільні бази даних і комунікаційні платформи, які дозволяють державним установам обмінюватися інформацією в реальному часі, та сприяє зниженню дублювання зусиль і покращує координацію між відомствами.

2. Інтероперабельність і стандартизація.

Уніфікація стандартів даних та процесів: впровадження спільних стандартів даних і процедур між різними державними установами дозволяє забезпечити сумісність систем і спрощує обмін інформацією між різними відомствами, що підвищує ефективність адміністративних процесів.

Інтеграція систем управління: розробка та впровадження інтегрованих систем управління, які дозволяють автоматизувати та уніфікувати адміністративні процедури в межах і між різними установами, що допомагає зменшити складність процесів і підвищити їх ефективність.

3. Покращення міжвідомчої координації.

Створення координаційних органів: заснування спеціальних органів або комісій для координації діяльності між різними державними установами. Такі органи можуть грати роль посередників, допомагаючи вирішувати конфлікти та усувати дублювання зусиль.

Запровадження механізмів для спільної роботи: розробка механізмів, таких як міжвідомчі робочі групи або проектні команди, які зосереджуються на конкретних проблемах або проєктах і забезпечують узгоджену та скоординовану діяльність між установами.

4. Використання новітніх технологій.

Впровадження штучного інтелекту (ШІ) і машинного навчання: використання ШІ для автоматизації рутинних завдань і аналізу великих обсягів даних скорочує час обробки інформації та допомагає підвищити точність рішень і звільнити

персонал для виконання більш складних завдань.

Блокчейн для прозорості та безпеки: використання технології блокчейн для забезпечення прозорості адміністративних процесів і підвищення безпеки обміну даними. Блокчейн може допомогти зберігати дані у незмінному вигляді та забезпечувати доступ до них лише авторизованим особам.

5. Навчання та розвиток кадрів.

Підвищення кваліфікації державних службовців: проведення тренінгів і навчальних програм для державних службовців, спрямованих на покращення їхніх навичок у використанні нових технологій і цифрових інструментів, що сприяє підвищенню ефективності роботи та адаптивності до змін.

Розвиток культури співпраці: просування культури співпраці та обміну знаннями між установами. Це включає створення платформ для обміну найкращими практиками та досвідом, що сприяє підвищенню ефективності та інноваційності в державному управлінні.

6. Оцінка та моніторинг ефективності.

Системи моніторингу та оцінки: впровадження систем моніторингу і оцінки, які дозволяють відстежувати ефективність адміністративних процесів і визначати сфери, які потребують вдосконалення, допомагає постійно покращувати якість надання послуг.

Адаптивне управління: використання підходів адаптивного управління, які дозволяють оперативно реагувати на зміни в умовах і потребах громадян та бізнесу, включаючи гнучке планування і можливість швидко коригувати стратегії і процеси.

Отже, стратегії спрямовані на підвищення ефективності державного управління в Німеччині через кращу координацію між установами та використання новітніх технологій. Вони допомагають скоротити бюрократію, покращити обслуговування громадян і зробити державне управління більш прозорим і відповідальним.

Для Німеччини деталізовано кілька ключових аспектів децентралізації та впровадження інновацій у державному управлінні [18]:

1. Децентралізація управління.

Федералістична структура: Німеччина має федеральну структуру управління, що означає розподіл владних повноважень між федеральним урядом і 16 федеральними землями (Bundesländer). Ця структура дозволяє регіонам мати значну автономію у прийнятті рішень і впровадженні політик, зокрема в таких сферах, як освіта, охорона здоров'я та місцеве самоврядування. Така децентралізація сприяє кращому врахуванню місцевих потреб і специфіки регіонів.

Посилення ролі муніципалітетів: у Німеччині муніципалітети (місцеві органи влади) відіграють важливу роль у наданні публічних послуг та реалізації місцевих політик. В останні десятиліття спостерігається тенденція до передачі більшої кількості функцій і повноважень на рівень муніципалітетів, що забезпечує більшу гнучкість і адаптивність управління на місцях.

Фінансова децентралізація: поряд із передачею адміністративних повноважень важливим елементом децентралізації в Німеччині є фінансова децентралізація, яка передбачає розподіл податкових доходів між федеральним, земельними та місцевими рівнями та забезпечує фінансову автономію регіонів та муніципалітетів, що сприяє більш ефективному управлінню ресурсами.

2. Впровадження інновацій у державному управлінні.

Публічні інновації: у Німеччині активно впроваджуються інноваційні підходи

в державному управлінні, зокрема методики проєктного управління, гнучкі методи розробки (Agile) та використання даних для прийняття рішень (data-driven decision making), що сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів і оптимізації використання ресурсів.

3. Залучення громадськості та інклюзивність.

Партиципація громадян: Німеччина активно розвиває механізми залучення громадськості до процесу прийняття рішень. Це включає проведення громадських консультацій, опитувань та залучення громадян до розробки місцевих політик. Такий підхід сприяє підвищенню прозорості управління та збільшенню довіри громадян до державних установ.

Інклюзивне управління: розширення можливостей для участі різних соціальних груп у прийнятті рішень і управлінні суспільними справами є важливим аспектом інновацій у Німеччині. Впровадження політик, які враховують потреби людей з обмеженими можливостями, мігрантів та інших вразливих груп, сприяє створенню більш інклюзивного суспільства.

4. Міжвідомча координація та співпраця.

Покращення координації між різними рівнями управління: Німеччина постійно працює над покращенням координації між федеральним, земельними та місцевими рівнями управління для забезпечення узгодженості політик і ефективного використання ресурсів, включаючи створення спільних комісій, робочих груп і платформ для обміну інформацією та координації дій.

Співпраця з приватним сектором та науковими установами: залучення приватного сектору та академічних установ до розробки та впровадження інноваційних рішень є ще одним важливим аспектом управління в Німеччині. Публічно-приватні партнерства та спільні дослідницькі проєкти сприяють впровадженню новітніх технологій і підходів у державному управлінні.

Вищезазначені стратегії і підходи, показують, як Німеччина адаптується до нових викликів через децентралізацію та інновації в державному управлінні. Процеси сприяють підвищенню ефективності, прозорості та інклюзивності державного управління в країні.

Японська модель управління відома завдяки впровадженню інноваційних технологій та стимулюванню децентралізації. Останнім часом впливає на ефективність місцевих органів влади та інтеграцію інноваційних підходів до управління. Основні аспекти впливу децентралізації на регіональний розвиток в Японії включають [19]:

1. Посилення місцевого самоврядування.

Розширення повноважень місцевих органів влади: децентралізація в Японії привела до передачі багатьох адміністративних і фінансових повноважень від центрального уряду до місцевих органів влади та дозволяє місцевим урядам мати більше контролю над власними справами, приймати рішення, що більш точно відповідають потребам і умовам регіону, і більш ефективно використовувати місцеві ресурси.

Збільшення автономії в управлінні фінансами: місцеві органи влади отримали більшу автономію у визначенні своїх бюджетів і витрат. Водночас це стимулює місцеву владу до більш ефективного управління фінансами, а також до впровадження інноваційних підходів для залучення інвестицій і стимулювання економічного зростання.

2. Інновації у процесах прийняття рішень.

Місцеві інновації: децентралізація сприяє впровадженню інновацій на місцевому рівні шляхом експериментування з новими підходами та політиками,

які можуть бути краще адаптовані до специфічних потреб кожного регіону. Це включає розробку нових моделей економічного розвитку, таких як стимулювання стартапів, розвиток туризму, підтримка місцевих виробників та інші ініціативи, що можуть сприяти економічному зростанню.

Підтримка місцевих ініціатив і підприємництва: місцеві уряди в Японії активно підтримують інноваційні проєкти та підприємництво, надаючи гранти, субсидії та інші форми підтримки, створюючи сприятливе середовище для розвитку місцевих бізнесів і залучення інвесторів.

3. Покращення місцевої інфраструктури.

Розвиток транспортної та комунікаційної інфраструктури: децентралізація дозволила місцевим урядам Японії активніше інвестувати в місцеву інфраструктуру, зокрема в транспортну і комунікаційну мережу. Покращення інфраструктури сприяє більш ефективному функціонуванню місцевих економік, підвищує мобільність населення та поліпшує доступ до ринків і ресурсів.

Інвестиції в соціальну інфраструктуру: місцеві уряди також інвестують у соціальну інфраструктуру, таку як освіта, охорона здоров'я та соціальні послуги, що підвищує якість життя місцевих жителів і сприяє залученню населення до активної участі в місцевому економічному розвитку.

4. Залучення громадськості та участь у прийнятті рішень.

Партиципація громадян: децентралізація підвищила рівень участі громадян у процесі прийняття рішень на місцевому рівні. Місцеві громади залучаються до обговорення і розробки політик, що сприяє більшій прозорості і відповідальності місцевих урядів, а також кращому розумінню місцевих потреб.

Публічні слухання та консультації: в Японії місцеві уряди регулярно проводять публічні слухання і консультації з громадянами, що допомагає враховувати думки та інтереси місцевого населення у прийнятті рішень. Це сприяє більш демократичному управлінню і підвищує довіру громадян до місцевих органів влади.

5. Економічний розвиток регіонів.

Диверсифікація місцевої економіки: завдяки децентралізації регіони Японії отримали можливість зосередитися на своїх унікальних економічних і культурних перевагах. Наприклад, деякі регіони розвивають туризм, інші – високотехнологічні галузі або традиційні ремесла. Така диверсифікація сприяє стійкості місцевої економіки і зменшує залежність від центрального уряду.

Підвищення конкурентоспроможності: місцеві уряди активно працюють над підвищенням конкурентоспроможності своїх регіонів, залучаючи інвестиції, розвиваючи місцеві ринки праці та підтримуючи інновації, також дозволяючи регіонам краще адаптуватися до глобальних економічних змін і підвищуючи їхній потенціал для економічного зростання.

Таким чином, децентралізація в Японії має значний вплив на регіональний розвиток, зокрема, через посилення місцевого самоврядування, підтримку інновацій у процесах прийняття рішень, покращення інфраструктури, залучення громадськості та стимулювання економічного зростання. Зазначені заходи сприяють більш ефективному управлінню на місцевому рівні, підвищують якість життя громадян і підтримують стійкий розвиток регіонів.

Розглянемо концепції, які фокусуються на інноваційних практиках управління, впроваджених місцевими урядами в Японії. Ці практики дозволяють їм ефективно адаптуватися до змін та управляти ресурсами, реагуючи на виклики сучасного світу. Основні інноваційні практики включають [20]:

1. Використання цифрових технологій.

Електронне урядування (e-Government): місцеві уряди активно впроваджують електронне урядування, яке дозволяє надавати громадянам широкий спектр послуг онлайн, включаючи електронну подачу заяв, онлайн-оплати та доступ до інформації про муніципальні послуги. Такий підхід спрощує адміністративні процедури, знижує витрати та робить процеси більш прозорими і доступними для громадян.

Використання великих даних (Big Data): місцеві уряди в Японії використовують великі дані для аналізу тенденцій і прогнозування потреб громадян. Наприклад, аналіз даних про населення допомагає в плануванні міської інфраструктури та соціальних послуг. Використання великих даних дозволяє більш точно прогнозувати потреби і краще розподіляти ресурси.

Розробка мобільних додатків: деякі місцеві уряди розробляють мобільні додатки для зручності громадян, які дозволяють швидко отримати доступ до інформації про місцеві послуги, зареєструватися на заходи, повідомити про проблеми в комунальній сфері та отримати відповіді на запитання. Отже, підвищує ефективність комунікації між урядом та громадянами.

2. Впровадження інноваційних методів управління.

Гнучкі методи управління (Agile Management): місцеві уряди використовують гнучкі методи управління для швидкої адаптації до змін, методи включають короткі цикли розробки політики та оперативне реагування на зворотний зв'язок від громадян. Такий підхід дозволяє швидко впроваджувати нововведення та коригувати стратегії відповідно до потреб громади.

Проектне управління: **місцеві** уряди активно застосовують проектне управління для реалізації конкретних ініціатив, таких як розвиток інфраструктури або проведення соціальних кампаній. Цей підхід включає чітке визначення цілей, термінів та ресурсів, що дозволяє ефективніше досягати поставлених завдань.

3. Залучення громадськості до управлінських процесів.

Партиципативне управління: місцеві уряди в Японії все частіше залучають громадськість до процесу прийняття рішень через громадські слухання, опитування та консультації. Це дозволяє краще враховувати потреби та побажання місцевих мешканців, що підвищує ефективність і легітимність прийнятих рішень.

Громадські платформи: для поліпшення комунікації між місцевою владою та громадянами використовуються онлайн-платформи та соціальні мережі. Це дозволяє не лише інформувати громадян про важливі рішення та події, але й отримувати зворотний зв'язок, що сприяє кращому розумінню громадських потреб.

4. Оптимізація ресурсів та підвищення ефективності.

Бюджетування на основі результатів (Performance-based budgeting): місцеві уряди в Японії впроваджують бюджетування, орієнтоване на результати, яке дозволяє більш ефективно розподіляти фінансові ресурси. В цьому підході витрати плануються відповідно до досягнення конкретних результатів, що дозволяє уникати неефективного використання коштів.

5. Міжвідомча співпраця та партнерство.

Регіональна співпраця: місцеві уряди працюють спільно з сусідніми регіонами для вирішення спільних проблем, таких як природні катастрофи, економічний розвиток або транспорт. Така співпраця дозволяє ефективніше використовувати ресурси та досягати кращих результатів.

Партнерства з приватним сектором: місцеві уряди активно співпрацюють з

приватними компаніями для реалізації проєктів у сфері інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та інших галузей. Це дозволяє залучати інвестиції, інноваційні технології та управлінський досвід з приватного сектору.

Таким чином, інноваційні практики управління, впроваджені місцевими урядами в Японії, дозволяють їм бути більш гнучкими, ефективно реагувати на зміни і управляти ресурсами. Використання цифрових технологій, залучення громадськості, оптимізація ресурсів, міжвідомча співпраця і партнерство з приватним сектором сприяють підвищенню ефективності управлінських процесів і забезпечують стійкий розвиток регіонів.

Американська модель управління з акцентом на незалежний статус регіонів залишається однією з найгнучкіших у світі. Важливі питання децентралізації, взаємодії між федеральним урядом та штатами, а також інноваційних підходів до управління.

Характерні виклики сучасної американської моделі федералізму під час кризових періодів, таких як пандемія COVID-19 [21]:

Недостатня координація між федеральним урядом і штатами: відсутність чіткої та послідовної стратегії на національному рівні призвела до різних підходів у відповідь на пандемію в різних штатах, також створило нерівномірність у заходах з охорони здоров'я, впровадженні карантинних заходів і розподілі ресурсів.

Невизначеність у розподілі повноважень та відповідальності: незрозумілість щодо того, хто відповідальний за які аспекти реагування на кризу, ускладнила швидке і ефективне реагування. Федеральний уряд і штати іноді конфліктували щодо своїх ролей і обов'язків, що призводило до затримок і неузгодженості дій.

Проблеми з розподілом ресурсів: під час пандемії виникла гостра потреба в медичних ресурсах, таких як тестування, вакцини, захисне обладнання. Однак, брак координації на федеральному рівні призвів до нерівномірного розподілу цих ресурсів між штатами, що загострило ситуацію в найбільш постраждалих регіонах.

Відсутність єдиної інформаційної політики: різні штати і місцеві уряди мали різні підходи до збору, аналізу і поширення інформації про пандемію. Це створювало плутанину серед населення і ускладнювало національні зусилля по боротьбі з COVID-19.

Бюрократичні перешкоди: складність бюрократичних процедур і нормативних вимог перешкоджала швидкому реагуванню на кризу, затримуючи розподіл ресурсів і впровадження заходів з охорони здоров'я.

Пропоновані шляхи для покращення координації між різними рівнями уряду.

Розробка національної стратегії реагування на кризи: створення єдиних національних стандартів – встановлення єдиних стандартів і протоколів для реагування на пандемії на національному рівні допоможе забезпечити узгодженість дій усіх рівнів уряду і запобігти суперечливим рішенням між штатами.

Визначення чіткої ієрархії управління: розробка чіткої структури управління, що розподіляє повноваження та відповідальність між федеральним урядом, штатами і місцевими органами влади, допоможе уникнути конфліктів і дублювання зусиль.

Покращення системи обміну інформацією: створення єдиної інформаційної платформи – впровадження національної платформи для обміну даними між федеральними, регіональними та місцевими урядами забезпечить доступ до актуальної інформації про ситуацію на місцях і дозволить координувати дії.

Регулярні комунікаційні сесії: проведення регулярних брифінгів і зустрічей між федеральним урядом і штатами для обговорення поточної ситуації та узгодження заходів.

Підвищення гнучкості та швидкості реагування: спрощення регуляції і процедур – зменшення бюрократичних бар'єрів і спрощення процесів для швидшого реагування на надзвичайні ситуації, може включати прискорене ухвалення рішень і розподіл ресурсів.

Впровадження гнучких механізмів управління: використання методів управління, які дозволяють швидко адаптуватися до змінюваних умов, таких як Agile або Lean, для оперативного реагування на кризи.

Покращення підготовки до кризових ситуацій: навчання і симуляції – проведення регулярних навчань і симуляцій для відпрацювання сценаріїв реагування на пандемії та інші надзвичайні ситуації допоможе виявити слабкі місця і покращити готовність урядових структур.

Розробка планів надзвичайного реагування: створення детальних планів реагування на пандемії на федеральному, регіональному та місцевому рівнях, з чітким розподілом ролей і відповідальності.

Зміцнення співпраці між різними рівнями уряду та іншими організаціями: розширення партнерств – сприяння співпраці з приватним сектором, неурядовими організаціями та міжнародними партнерами для покращення доступу до ресурсів, технологій та експертизи.

Залучення громадськості: залучення громадян до процесу прийняття рішень і реагування на кризи через громадські консультації та зворотний зв'язок.

Дональд Ф. Кеттл [21] підкреслює, що пандемія COVID-19 виявила суттєві недоліки в координації між різними рівнями уряду в рамках американської моделі федералізму. Шляхи покращення включають розробку національної стратегії, покращення системи обміну інформацією, підвищення гнучкості управління, зміцнення підготовки до криз і посилення співпраці між різними рівнями уряду та іншими зацікавленими сторонами. Зазначені заходи можуть допомогти зробити американську модель федералізму більш ефективною в управлінні кризами.

Акцентуємо увагу на кількох ключових культурних аспектах американського управління, особливо на місцевому та регіональному рівнях, які адаптуються до викликів сучасності [22]:

Індивідуалізм: американська культура сильно підкреслює важливість індивідуальних прав та свобод і впливає на те, як формуються та здійснюються політика на місцевому та регіональному рівнях, де часто акцентується на необхідності врахування індивідуальних потреб, пріоритетів громадян.

Децентралізація: культура довіри до місцевих владних органів і самоврядування сприяє децентралізованому підходу до управління, де місцеві та регіональні органи мають значну автономію та дозволяє їм гнучкіше реагувати на локальні виклики.

Плюралізм: американська культура цінує різноманіття думок і підходів, відображається в різноманітності місцевих політик та стратегій, які можуть бути адаптовані до специфічних потреб і умов кожного регіону.

Комунітаризм: хоча індивідуалізм є важливим аспектом, існує також сильна традиція комунітаризму, яка підкреслює важливість суспільних зв'язків, спільної відповідальності та впливає на місцеві та регіональні ініціативи, спрямовані на зміцнення громад і вирішення спільних проблем.

Економічна мобільність і підприємництво: культура заохочення підприємництва та економічної мобільності також формує підхід до управління, де на місцевому рівні активно підтримуються інновації та розвиток бізнесу.

Зазначені культурні аспекти впливають на те, як місцеві та регіональні органи влади адаптуються до нових соціальних, економічних і технологічних викликів.

Висновки. Імплементация зарубіжних моделей у національну систему публічного управління та адміністрування соціалізації економіки є важливим процесом, який може принести значні переваги для розвитку України. Ось кілька ключових аспектів, які підкреслюють важливість цього процесу:

Підвищення ефективності та прозорості управління.

Зарубіжні моделі, такі як австралійська модель стабілізації державного управління та німецька модель розмежування політики та адміністрування, демонструють ефективні підходи до управління державними структурами, що дозволяють зменшити корупцію, покращити підзвітність та підвищити ефективність управлінських процесів. Імплементация подібних підходів в Україні може сприяти оптимізації державного апарату та зменшенню бюрократії.

Соціальний захист та інклюзивність.

Шведська модель соціального захисту, яка акцентує увагу на рівності можливостей та забезпеченні соціальної справедливості, може стати прикладом для України в контексті побудови соціально орієнтованої економіки. Впровадження таких практик може допомогти в створенні більш інклюзивного суспільства, де кожен громадянин матиме доступ до базових соціальних послуг, що забезпечить соціальну стабільність і зменшить нерівність.

Децентралізація та місцеве самоврядування.

Японська модель децентралізації та американська модель незалежного статусу регіонів підкреслюють важливість надання місцевим громадам більше повноважень і ресурсів для прийняття рішень. Також дозволяє швидко реагувати на місцеві потреби та сприяти розвитку регіонів. Для України, яка перебуває в процесі децентралізації, вивчення і адаптація таких моделей можуть допомогти ефективніше розподіляти ресурси та покращити управління на місцевому рівні.

Інновації та адаптивність.

Японська модель також демонструє важливість інновацій та адаптивності в управлінських процесах. Впровадження інноваційних технологій і методів управління може допомогти Україні бути більш гнучкою та готовою до змін, що є особливо важливим в умовах швидких глобальних трансформацій та економічних викликів.

Підвищення конкурентоспроможності.

Вивчення і впровадження найкращих практик публічного управління з інших країн може допомогти Україні підвищити свою конкурентоспроможність на міжнародній арені. Ефективне управління державними ресурсами, прозорість, підзвітність та соціальний захист населення сприяють економічному зростанню, залученню інвестицій та покращенню якості життя.

Імплементация зарубіжних моделей публічного управління та соціалізації економіки може значно покращити українську систему державного управління. А також сприяє підвищенню ефективності, прозорості, соціальної справедливості і адаптивності державних структур, що в свою чергу може допомогти у створенні стабільного та процвітаючого суспільства. Однак важливо пам'ятати, що імплементация повинна бути адаптована до національних особливостей та контексту України, з урахуванням її унікальної історії, культури та соціально-економічних умов.

Список використаних джерел:

1. Цілі розвитку тисячоліття: за 2015 рік (анг.). Архів оригіналу (PDF) за 12 липня 2017. Процитовано 21 травня 2017. Цілі розвитку тисячоліття: доповідь за 2015 рік (англ.).
2. Світові моделі державного управління: досвід для України / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.В. Загороднюка, П.І. Крайніка, Х.М. Дейнеги. Київ: НАДУ, 2012. 612 с.
3. Davis, G., Wanna, J., Warhurst, J., & Weller, P. (1993). *Public Policy in Australia*. Allen & Unwin.
4. Keating, M., & Weller, P. (2000). *Rethinking Public Management: The Case of Australia*. Allen & Unwin.
5. Esping-Andersen, G. (1990). *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Princeton University Press.
6. Lindbeck, A. (1997). *The Swedish Experiment*. SNS Förlag.
7. Derlien, H.-U. (1999). *Public Administration in Germany*. Nomos Verlagsgesellschaft.
8. Wollmann, H. (2003). *Public Sector Reforms in Germany: Evaluating Recent Changes*. West European Politics.
9. Campbell, J. L. (2004). *Institutional Change and Globalization*. Princeton University Press.
10. Nakano, T. (2004). *Decentralization and Development in Contemporary Japan*. Routledge.
11. Osborne, D., & Gaebler, T. (1992). *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*. Addison-Wesley.
12. Kettl, D. F. (2002). *The Transformation of Governance: Public Administration for Twenty-First Century America*. Johns Hopkins University Press.
13. O'Flynn, J., & Alford, J. (2020). *Public Value: Deepening, Enriching, and Broadening the Theory and Practice*. Routledge.
14. Wanna, J. (2018). *New Accountabilities, New Challenges*. ANU Press. Ванна, Дж. (2018). Нові обов'язки, нові виклики. Прес АНУ.
15. Bengtsson, M., & Berglund, T. (2021). *Labour Market Policies in Sweden: Pathways to a New Equilibrium?* Edward Elgar Publishing.
16. Starke, P., Obinger, H., & Castles, F. G. (2018). *Welfare State Transformations: Comparative Perspectives*. Oxford University Press.
17. Bach, T., & Wegrich, K. (2019). *The Blind Spots of Public Bureaucracy and the Politics of Non-Coordination*. Palgrave Macmillan.
18. Kuhlmann, S., & Wollmann, H. (2019). *Introduction to Comparative Public Administration: Administrative Systems and Reforms in Europe*. Edward Elgar Publishing.
19. Funahashi, K. (2020). *Japan's Local Government System: History, Governance and Challenges*. Springer.
20. Nishimura, H. (2021). *Innovative Public Sector Management in Japan: Cases from Local Governments*. Palgrave Macmillan.
21. Kettl, D.F. (2020). *The Divided States of America: Why Federalism Doesn't Work*. Princeton University Press.
22. Mead, L.M. (2019). *Burdens of Freedom: Cultural Roots of American Power*. Encounter Books.

References

1. Tsili rozvytku tysiacholittia: za 2015 rik (ang.) [Millennium Development Goals: 2015]. Arkhiv oryhinalu za 12 lypnia 2017. Protsytovano 21 travnia 2017. *Tsili rozvytku tysiacholittia: dopovid za 2015 rik – Millennium Development Goals: 2015 report* [in English].
2. Kovbasiuk, Yu.V. (Ed.) (2012). *Svitovi modeli derzhavnoho upravlinnia: dosvid dlia Ukrainy* [World Models of Public Administration: Experience for Ukraine]. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
3. Davis, G., Wanna, J., Warhurst, J., & Weller, P. (1993). *Public Policy in Australia*. Allen & Unwin [in English].
4. Keating, M., & Weller, P. (2000). *Rethinking Public Management: The Case of Australia*. Allen & Unwin [in English].
5. Esping-Andersen, G. (1990). *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Princeton University Press [in English].

6. Lindbeck, A. (1997). *The Swedish Experiment*. SNS Förlag [in English].
7. Derlien, H.-U. (1999). *Public Administration in Germany*. Nomos Verlagsgesellschaft [in English].
8. Wollmann, H. (2003). *Public Sector Reforms in Germany: Evaluating Recent Changes*. West European Politics [in English].
9. Campbell, J. L. (2004). *Institutional Change and Globalization*. Princeton University Press [in English].
10. Nakano, T. (2004). *Decentralization and Development in Contemporary Japan*. Routledge [in English].
11. Osborne, D., & Gaebler, T. (1992). *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*. Addison-Wesley [in English].
12. Kettl, D. F. (2002). *The Transformation of Governance: Public Administration for Twenty-First Century America*. Johns Hopkins University Press [in English].
13. O'Flynn, J., & Alford, J. (2020). *Public Value: Deepening, Enriching, and Broadening the Theory and Practice*. Routledge [in English].
14. Wanna, J. (2018). *New Accountabilities, New Challenges*. ANU Press. Vanna, Dzh. (2018). *Novi obov'iazky, novi vyklyky*. Pres ANU [in English].
15. Bengtsson, M., & Berglund, T. (2021). *Labour Market Policies in Sweden: Pathways to a New Equilibrium?* Edward Elgar Publishing [in English].
16. Starke, P., Obinger, H., & Castles, F. G. (2018). *Welfare State Transformations: Comparative Perspectives*. Oxford University Press [in English].
17. Bach, T., & Wegrich, K. (2019). *The Blind Spots of Public Bureaucracy and the Politics of Non-Coordination*. Palgrave Macmillan [in English].
18. Kuhlmann, S., & Wollmann, H. (2019). *Introduction to Comparative Public Administration: Administrative Systems and Reforms in Europe*. Edward Elgar Publishing [in English].
19. Funahashi, K. (2020). *Japan's Local Government System: History, Governance and Challenges*. Springer [in English].
20. Nishimura, H. (2021). *Innovative Public Sector Management in Japan: Cases from Local Governments*. Palgrave Macmillan [in English].
21. Kettl, D. F. (2020). *The Divided States of America: Why Federalism Doesn't Work*. Princeton University Press [in English].
22. Mead, L. M. (2019). *Burdens of Freedom: Cultural Roots of American Power*. Encounter Books [in English].

Подано до редакції 22.07.24 р.
Прийнято до друку 2.09.24 р.